CYMELIA ZE STAREJ SZAFY

(Homilie na wszystkie niedziele i święta doroczne mawiane w kościele katedralnym Sejneńskim przez Ks. Marcina Czepulewicza)

ze zbiorów
Biblioteki Publicznej
im. Marii Konopnickiej
w Suwałkach

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej (Suwałki)

Nasza poprzednia prezentacja dotyczyła kalendarza liturgicznego (*Ordo divini officii ad usum Dioecesis Łomżensis pro ano domini 1940*), pozostając więc w kręgu publikacji o charakterze religijnym dziś chcemy przedstawić zbiór kazań głoszonych w XIX w. w sejneńskim kościele katedralnym.

Homilie na wszystkie niedziele i święta doroczne mawiane w kościele katedralnym Sejneńskim przez Ks. Marcina Czepulewicza trafiły do zbiorów Biblioteki w sierpniu 1978. Zakupiono je na aukcji antykwarycznej za cenę 300 zł. Zbiór został wydany w języku polskim, adresowany do szerokiego kręgu odbiorców.

Po wpisaniu do inwentarza książka trafiła do zasobu Czytelni Książek, do zbiorów regionalnych. Ze względu na rok wydania – 1893, osobę ks. Czepulewicza oraz sejneński kościół katedralny *Homilie ...* opatrzono sygnaturą: G. Z. Region, co jednoznacznie wskazało, iż jest to tytuł zaliczany do regionalnych cymeliów w naszym księgozbiorze.

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej (Suwałki)

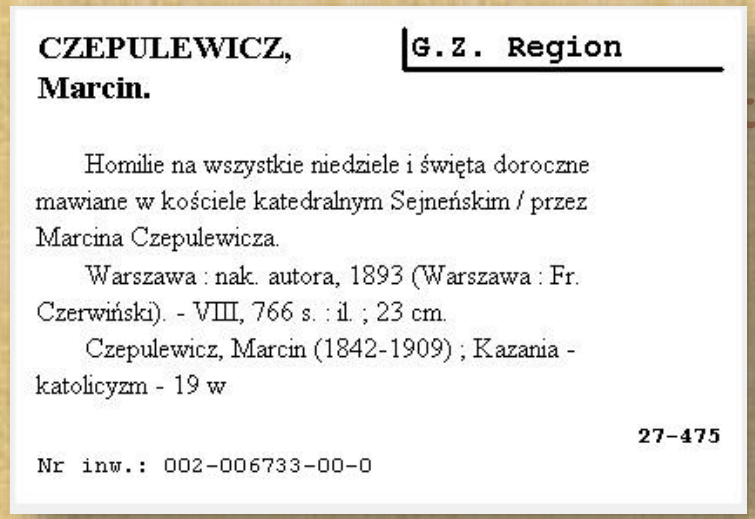

CZEPULEWICZ, Marcin. G.Z. Region

Homilie na wszystkie niedziele i święta doroczne mawiane w kościele katedralnym Sejneńskim / przez Marcina Czepulewicza.

Warszawa : nak. autora, 1893 (Warszawa : Fr. Czerwiński). - VIII, 766 s. : il. ; 23 cm.

Czepulewicz, Marcin (1842-1909) ; Kazania - katolicyzm - 19 w

27-475

Nr inw.: 002-006733-00-0

Zrzut ekranu z katalogu elektronicznego Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach (dostępny na stronie: http://www.suwalki-bp.sowwwa.pl/sowacgi.php?KatID=0) oraz karta katalogowa wygenerowana w programie SOWA użytkowanym w suwalskiej Bibliotece.

Ks. Marcin Czepulewicz
(Martynas Čepulis)

Ksiądz Marcin Czepulewicz (1842-1909) – kapłan diecezji augustowskiej, wyświęcony w 1865 r., profesor Seminarium Duchownego w Sejnach. Zaliczony w poczet kapłanów - bojowników za sprawę kościoła i ojczyzny[1]. Jego przewinieniem, wg władz carskich, było udzielenie sakramentu spowiedzi wyznawcy prawosławia. Czyn ten miał skutkować usunięciem Czepulewicza z profesury w seminarium, ostatecznie jednak nałożono na niego jedynie karę pieniężną,z zastrzeżeniem poważniejszych represji w przypadku kontynuowania niedozwolonych praktyk.

Sylwetka ks. Czepulewicza (Martynas Čepulis–Čepulevičius) przetrwała w pamięci absolwentów sejneńskiego Seminarium Duchownego. Kanonik Pranciškus Būčys tak wspominał: *Wielką sławą wśród profesorów cieszył się Martynas Čepulis, który pochodził z parafii Olita. Nie studiował akademii i nie otrzymał tytułu naukowego, ale był bardzo mądry. (…) był przykładem poczciwego księdza. Kulał, gdyż nieszczęśliwie poślizgnął się, złamał nogę i niestety, nie wyleczono jej prawidłowo. (…) Nauczał dogmatycznej i pastoralnej teologii. Nie wymagał od uczniów solidnego przykładania się do nauki. Był zadowolony, kiedy mieli ogólne pojęcie o przedmiocie.*

[1] *Bojownicy kapłani za sprawę kościoła i ojczyzny w latach 1861-1915…*, Cz. 1., T. 3., oprac. P. Kubicki, Sandomierz 1933, s. 248.

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej (Suwałki)

22. Ks. Marcin Czepulewicz, 1842 † 1909. Będąc prof. semin. diec. w Sejnach, ksiądz M. Cz. wyspowiadał „prawosławnego". Gdy fakt ten wyszedł na jaw w. jen. gbr chciał go usunąć z profesury, wobec jednak braku kandydata na to stanowisko 6 (18) list. 1876 r. Nr. 2010[2] wydał taką decyzję: na ten jedyny raz ograniczam się do nałożenia na księdza M. Cz. kary pieniężnej, wysokości 50 r., z ostrzeżeniem wszakże, że, o ile powtórzy się podobny czyn księdza M. Cz., to nietylko będzie musiał opuścić seminarjam, ale nadto spotka go jeszcze surowa kara.

Swoje kazania drukował po polsku. Księża lubili je otrzymywać, gdyż były systematyczne, jasne, treściwe, łatwe do przyswojenia. (...) kochał Litwę, ale do języka polskiego przyzwyczaił się jak do ojczystego. Był bardzo dobrym człowiekiem (...) Zmarł w 1909 roku w Sejnach[2].

Natomiast Justinas Staugaitis pisał: *(Čepulis) nie miał wyższego wykształcenia. Z polecenia biskupa Wierzbowskiego niechętnie zaczął uczyć w seminarium. Był to mądry człowiek i bardzo oczytany. Nauczał teologii dogmatycznej i pastoralnej oraz homiletyki. Nie był dobrym nauczycielem. Prowadził zajęcia monotonnie, czytał z książek, a zaraz potem odpytywał z poprzedniej lekcji. Nie zwracał uwagi, jak klerycy odpowiadają: czy samodzielnie, czy z książek. Jedynie dzięki egzaminom, gdzie siedziała cała komisja, alumni musieli się czegoś nauczyć. Gdyby nie to, nie uczyliby się w ogóle. Mimo wszystko szanowali go, a nawet kochali. Był to bardzo prosty i bezpośredni człowiek (łac. rectus et Simple vir), skromny i pobożny. Nie szukał żadnych wyróżnień. Biskup Baranauskas mianował go honorowym kanonikiem, gdy znalazło się miejsce w kapitule. To jednak nic w nim nie zmieniło, dalej pozostał sobą. (...)*

— 359 —

drzeja hr. Zamoyskiego, — Antoniego Koczorowskiego, — Franciszka Bażyńskiego, — Juliana Gerpe, — Franciszka Sobeckiego, — X. Jana Koźmiana, — Zygmunta Działowskiego, — Alfreda Zawiszy Czarnego, — Natalisa Junoszy Suleryzskiego, — Józefa Stablewskiego. — Władysława hr. Kwileckiego, — Amelii z hr. Grudzińskich Szołdrskiej, — hr. Arsena Szreniawa z Kwilcza Kwileckiego, — X. Zygmunta Goliana, — Melanii ze Skórzewskich hr. Skórzewskiej, — Józefa Ignacego Kraszewskiego, — Mikołaja Żyblikiewicza, — Władysława Bentkowskiego, — Adama Mickiewicza, — X. Faustyna Hanutkiewicza, — Jana Matejki — i Albina kardynała Dunajewskiego.

10. **Chromecki Tadeusz,** pijar, urodzony w r. 1836, wyświęcony w r. 1859, obecnie rektor kolegium w Krakowie, wydał:

1. *Mowa na nabożeństwie żałobnem za duszę ś. p. X. Stanisława Konarskiego przy pochowaniu serca jego w kościele XX. Pijarów krakowskich, miane d. 13 lutego 1882 r.*

2. *Kazanie miane w katedrze na Wawelu w stuletnią rocznicę ogłoszenia Konstytucyi 3 maja.* Kraków, 1891.

3. *Mowa na obchód tejże rocznicy, miana w r. 1890.*

4. *Mowa na nabożeństwie żałobnem za ś. p. Tadeusza Kościuszkę.* Poznań, 1891.

11. **Chyliczkowski Jan,** kapłan dyecezyi włocławskiej, urodzony w r. 1830, wyświęcony w r. 1844, napisał: *Kazania pasyjne.* Warszawa, 1890.

12. **Czepulewicz Marcin,** kapłan dyecezyi augustowskiej, urodzony w r. 1842, wyświęcony w r. 1865, obecnie profesor seminaryum w Sejnach, wydał: *Homilie.* Warszawa, 1893.

13. **Dąbrowski Tomasz,** kapłan dyecezyi lwowskiej, urodzony w r. 1841, wyświęcony w r. 1874, obecnie katecheta gimnazyalny w Stanisławowie, wydał na spółkę

[2] *Seminarium duchowne w Sejnach we wspomnieniach litewskich kleryków*, „Almanach Sejneński" 2012, t. 5, s. 51-52.

Biblioteka Publiczna im. Marii konopnickiej Suwałki

Ksiądz Čepulis, chorowity, pewnego dnia podczas zimy nieszczęśliwie pośliznął się, a będąc w podeszłym wieku, skręcił nogę. Długi czas leżał w łóżku. Wtedy ujawniała się niesamowita cierpliwość tego dobrego księdza. Noga zagoiła się, ale słabo, i pozostał kulawy. Jednak żadnemu klerykowi nawet nie przyszło do głowy, żeby zaśmiać się z niego. Prawie cały wiek mieszkał w Sejnach, tam też i umarł, mając około 70 lat[3].

Budynek Seminarium Duchownego w Sejnach (fot. góra – ok. 1909 r.; dół – współcześnie), dawniej klasztor dominikanów.
Źródło:
http://www.knyszyn.pl/asp/de_start.asp?typ=13&menu=75&artykul=2971&akcja=artykul&prywatnosc=tak [dostęp: 30.07.2017]

Homilie na wszystkie niedziele i święta doroczne mawiane w kościele katedralnym Sejneńskim zostały wydane nakładem ks. Czepulewicza, zaś druk publikacji powierzono warszawskiej drukarni Franciszka Czerwińskiego. W 1898 r. również czcionkami tejże drukarni, a nakładem Czepulewicza, został wydany dwutomowy zbiór: *Nauki na wszystkie święta uroczyste całego roku oraz niektóre przygodne, z dodaniem sześciu nauk o męce Pańskiej*.

[3] *Seminarium duchowne w Sejnach we wspomnieniach…*, s. 94-95.

Biblioteczna im. Copnickiej (Suwałki)

Drukarnia Franciszka Czerwińskiego założona ok. 1883 r. *tłoczyła głównie literaturę religijną (ogółem ok. 200 poz.), a także druki akcydensowe*[4]. Współpracowała m. in. z M. Arctem, M. Orgelbrandem, Gebethnerem i Wolfem. Wśród publikacji, które ukazały się drukiem zakładu Czerwińskiego wymienić należy: *Kalendarz Świt* (ukazywał się w latach 1890-1910), *Katalog nakładowych książek religijnych znajdujących się w drukarni …w Warszawie* (1884, 1886), *Homilie na wszystkie niedziele i święta doroczne mawiane w kościele katedralnym Sejneńskim* (1893), *Przyjaciele zbłąkanych : [kilka sylwetek znanych opiekunów i reformatorów więzień* (1892), *Nabożeństwo do świętych apostołów Piotra i Pawła najprzedniejszych obrońców całego chrześcijaństwa na dziewięć dni święto ich poprzedzające rozłożone, a ku pożytkowi wiernych* (1887).

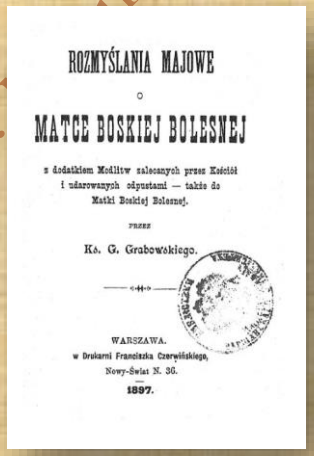

Publikacje drukarni Franciszka Czerwińskiego

[4] *Słownik pracowników książki polskiej,* red. I. Treichel, Warszawa 1972, s. 151.

Biblioteka Publiczna im. ... i Kopnickiej (Suwałki)

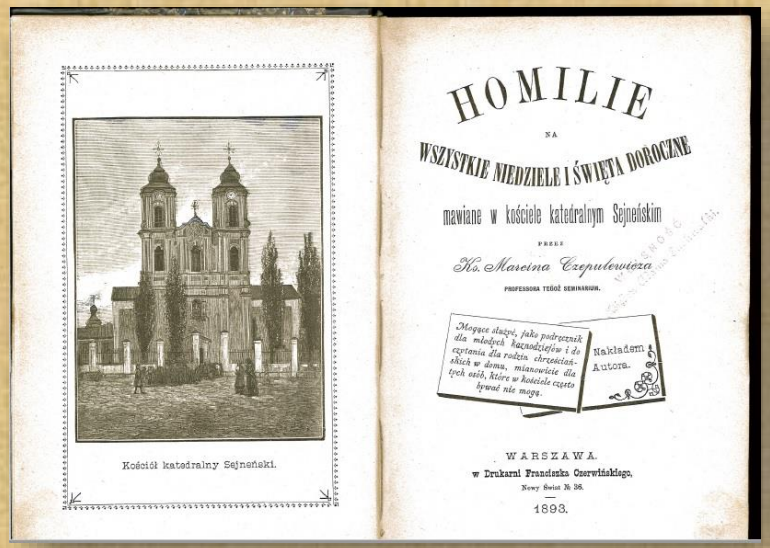

Kościół katedralny Sejneński.

HOMILIE

NA

WSZYSTKIE NIEDZIELE I ŚWIĘTA DOROCZNE

mawiane w kościele katedralnym Sejneńskim

PRZEZ

Ks. Marcina Czepulewicza

PROFESSORA TEGOŻ SEMINARYUM.

Mogące służyć, jako podręcznik dla młodych kaznodziejów i do czytania dla rodzin chrześciańskich w domu, mianowicie dla tych osób, które w kościele często bywać nie mogą.

Nakładem Autora.

WARSZAWA.

w Drukarni Franciszka Czerwińskiego,

Nowy Świat № 38.

1893.

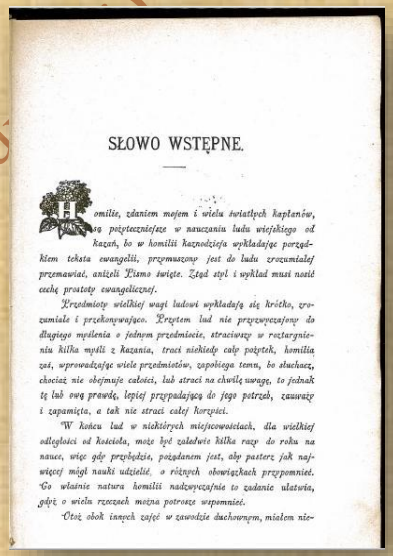

SŁOWO WSTĘPNE.

Homilie, zdaniem mojem i wielu światłych kapłanów, są pożyteczniejsze w nauczaniu ludu wiejskiego od kazań, bo w homilii kaznodzieja wykładając porządkiem tekstu ewangelii, przymuszony jest do ludu zrozumiałej przemawiać, aniżeli Pismo święte. Ztąd styl i wykład musi nosić cechę prostoty ewangelicznej.

Przedmioty wielkiej wagi ludowi wykładają się krótko, zrozumiale i przekonywująco. Przytem lud nie przyzwyczajony do długiego myślenia o jednym przedmiocie, straciwszy w roztargnieniu kilka myśli z kazania, traci niekiedy cały pożytek, homilia zaś, wprowadzając wiele przedmiotów, zapobiega temu, bo słuchacz, chociaż nie obejmuje całości, lub straci na chwilę uwagę, to jednak tę lub ową prawdę, lepiej przypadającą do jego potrzeb, zauważy i zapamięta, a tak nie straci całej korzyści.

W końcu lud w niektórych miejscowościach, dla wielkiej odległości od kościoła, może być zaledwie kilka razy do roku na nauce, więc gdy przybędzie, pożądanem jest, aby pasterz jak najwięcej mógł nauki udzielić, o różnych obowiązkach przypomnieć. Co właśnie natura homilii nadzwyczajnie to zadanie ułatwia, gdyż o wielu rzeczach można potrzeby wspomnieć.

Otóż obok innych zajęć w zawodzie duchownym, miałem nie-

Homilie na wszystkie niedziele… ukazały się drukiem w 1893 r. Blok główny książki składa się z 48 składek, liczy 766 s., przy czym zastosowano dwa rodzaje liczbowania stron: rzymską (pierwszych 8 stron) oraz arabską (od strony 2 do 766). Tekst główny poprzedza słowo wstępne od autora, całość natomiast zamyka spis treści, w tym przypadku nazwany: *Spisem całorocznych niedzielnych homilii z odpowiednimi ewangeliami*.

Biblioteka Publiczna im. Ma… (Su…

Trzon książki z okładką łączą wyklejki. Okładka twarda, oprawa złożona, szyta, półpłócienna – grzbiet i narożniki wykonane z ciemnego(impregnowanego) płótna, natomiast przednie i tylne lico okładki zdobione papierem marmurkowym.

Grzbiet książki podzielony na 5 pól (rodzaj szyldzików), w których umieszczone tłoczone złotą farbą napisy:
- Czepulewicz (autor zbioru)
- HOMILIE (tytuł zbioru)
- X. A. S. (kryptonim używany przez właściciela tego konkretnego egzemplarza książki) = Ksiądz Adam Suchwałko.

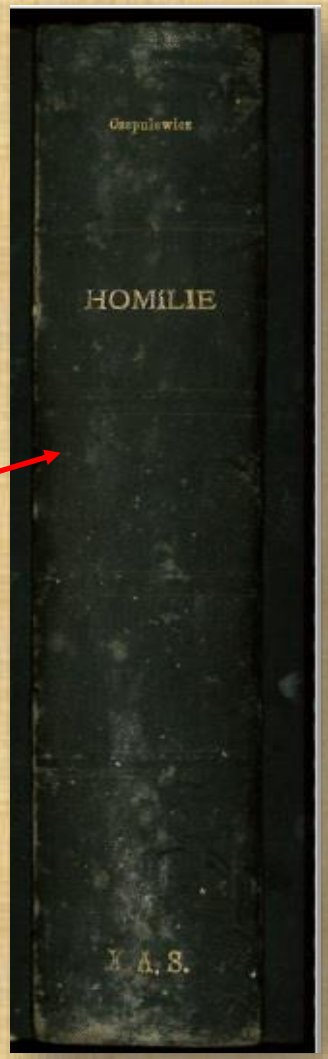

Biblioteka publiczna im. Marii Konopnickiej (Suwałki)

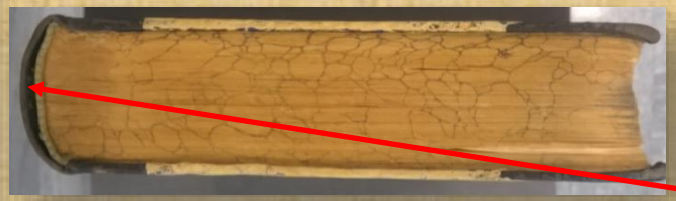

Brzegi (krawędzie) bloku książki zdobione charakterystycznym wzorkiem. Na temat zdobienia książek warto przeczytać tekst Jacka Tomaszewskiego *Techniki zdobienia opraw w XVII wieku*[5].

Końce grzbietu (w „główce i w nóżkach”) zabezpieczono bawełnianą **kapitałką,** która służy do mechanicznego wzmocnienia oprawy, a równocześnie jest elementem zdobniczym i ukrywa krawędzie grzbietu z elementami klejenia i szycia.

Solidne wykonanie książki sprawia, iż mimo upływu ponad 120 lat od momentu jej wydania, stan *Homilii…* można ocenić jako więcej niż dobry.

Biblioteka im. Marii Konopnickiej (Suwałki)

[5] J. Tomaszewski, *Techniki zdobienia opraw w XVII wieku*, „Ochrona Zabytków” 1997, nr 50/3, s. 258-273.

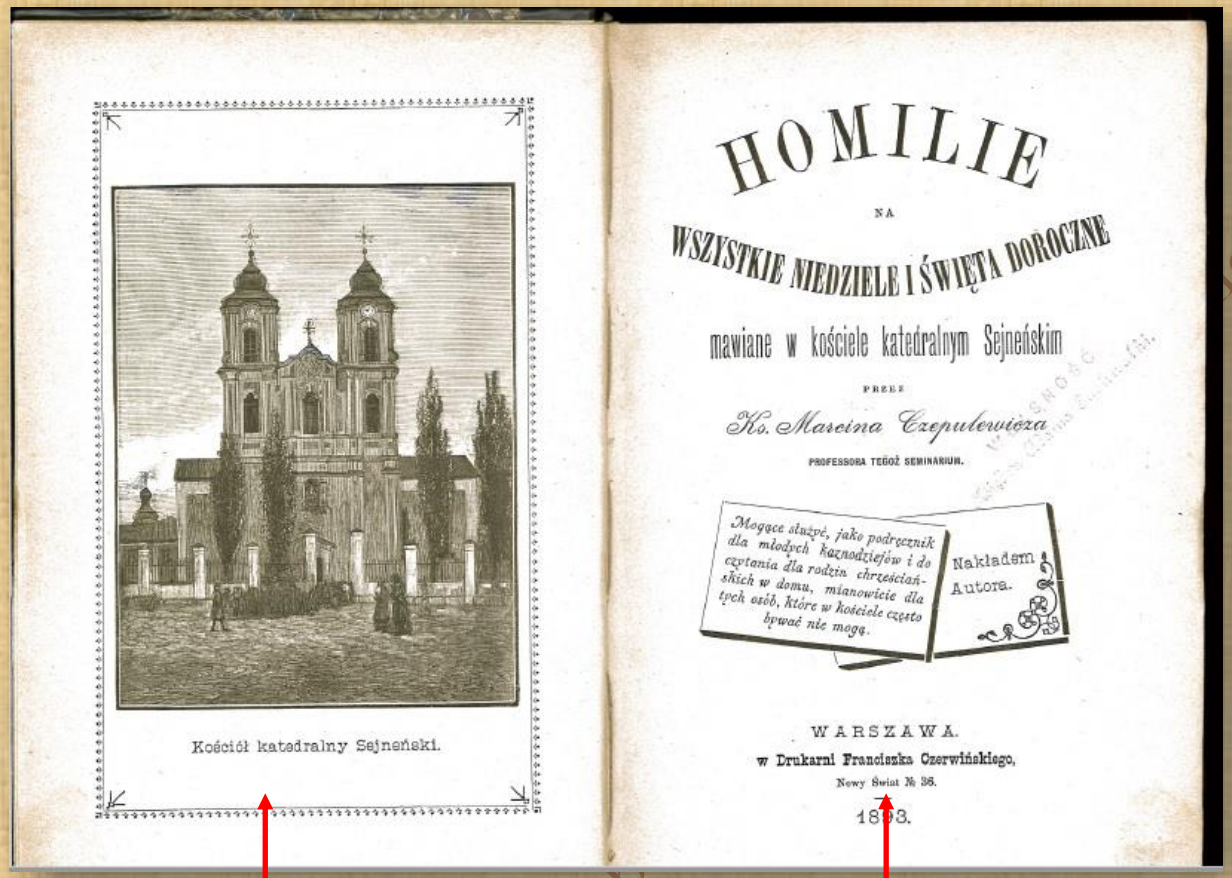

Kościół katedralny Sejneński.

HOMILIE

NA

WSZYSTKIE NIEDZIELE I ŚWIĘTA DOROCZNE

mawiane w kościele katedralnym Sejneńskim

PRZEZ

Ks. Marcina Czepulewicza

PROFESSORA TEGOŻ SEMINARIUM.

Mogące służyć, jako podręcznik dla młodych kaznodziejów i do czytania dla rodzin chrześciańskich w domu, mianowicie dla tych osób, które w kościele często bywać nie mogą.

Nakładem Autora.

WARSZAWA.

w Drukarni Franciszka Czerwińskiego,

Nowy Świat № 36.

1893.

Strona zawierająca **frontyspis**

Strona tytułowa

Stronę tytułową zawierającą pełną tytulaturę, a więc:
-tytuł publikacji
-autora
-miejsce i rok wydania oraz druku poprzedza ozdobna strona, na której znajduje się **frontyspis** – rycina przedstawiająca sejneński kościół katedralny (niestety nie udało się ustalić autora zamieszczonej ilustracji)

Biblioteka Publiczna ... (Suwałki)

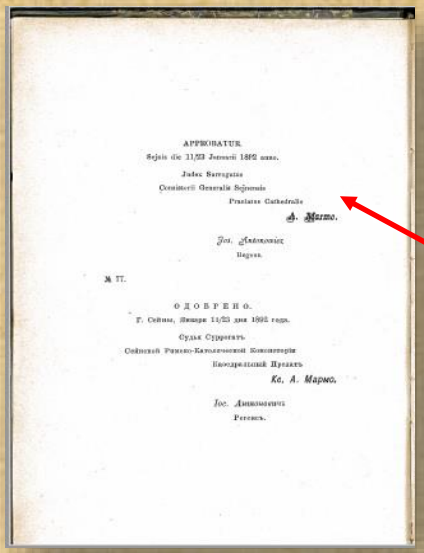

APPROBATUR.
Sejnis die 11/23 Januarii 1892 anno.
Judex Surrogatus
Consistorii Generalis Sejnensis
Praelatus Cathedralis
A. Marmo.
Jos. Antonowicz
Notarius.

№ 77.

ОДОБРЕНО.
Г. Сейны, Января 11/23 дня 1892 года.
Судья Суррогатъ
Сейнской Римско-Католической Консисторіи
Кафедральный Прелатъ
Ка. А. Мармо.
Іос. Антоновичъ
Регентъ.

Sięgając po prezentowany zbiór należy pamiętać, iż:
- po pierwsze, jest to publikacja o charakterze religijnym, a więc wymaga oficjalnego zatwierdzenia przez władze kościelne.

***Approbatur**: rodzaj cenzury kościelnej; oznacza zezwolenie ordynariusza na druk publikacji o charakterze religijnym, po uprzednim stwierdzeniu, że nie ma w niej niczego, co byłoby szkodliwe dla wiary i obyczajów*[6].

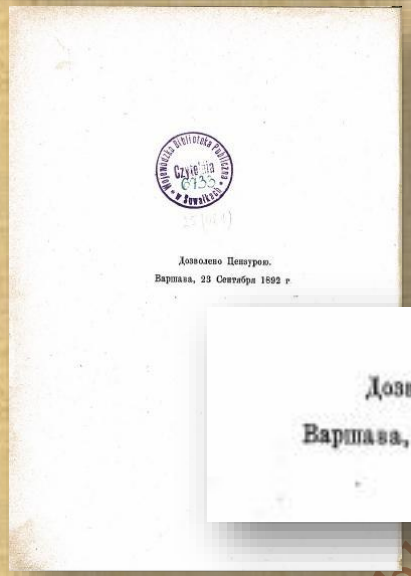

Дозволено Цензурою.
Варшава, 23 Сентября 1892 г.

- po drugie zaś, biorąc pod uwagę rok wydania *Homilii…* - 1893 i ówczesną sytuację Polski[7], nie dziwi fakt istnienia cenzury prewencyjnej wprowadzonej przez rosyjskiego zaborcę, co odnotowano również na kartach tej książki.

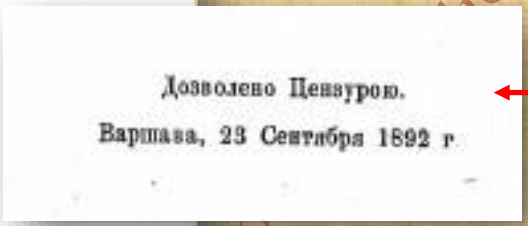

Дозволено Цензурою.
Варшава, 23 Сентября 1892 г.

Formuła stosowana przez cenzora, a zezwalająca na oficjalną publikację książki.

[6] *Encyklopedia katolicka*. T. 1, red. F. Gryglewicz, R. Łukaszyk, Z. Sułowski, Lublin 1973, s. 840.
[7] W latach 1772-1918 ziemie polskie znajdowały się pod zaborami (państwa zaborcze: Austria, Prusy, Rosja).

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej (Suwałki)

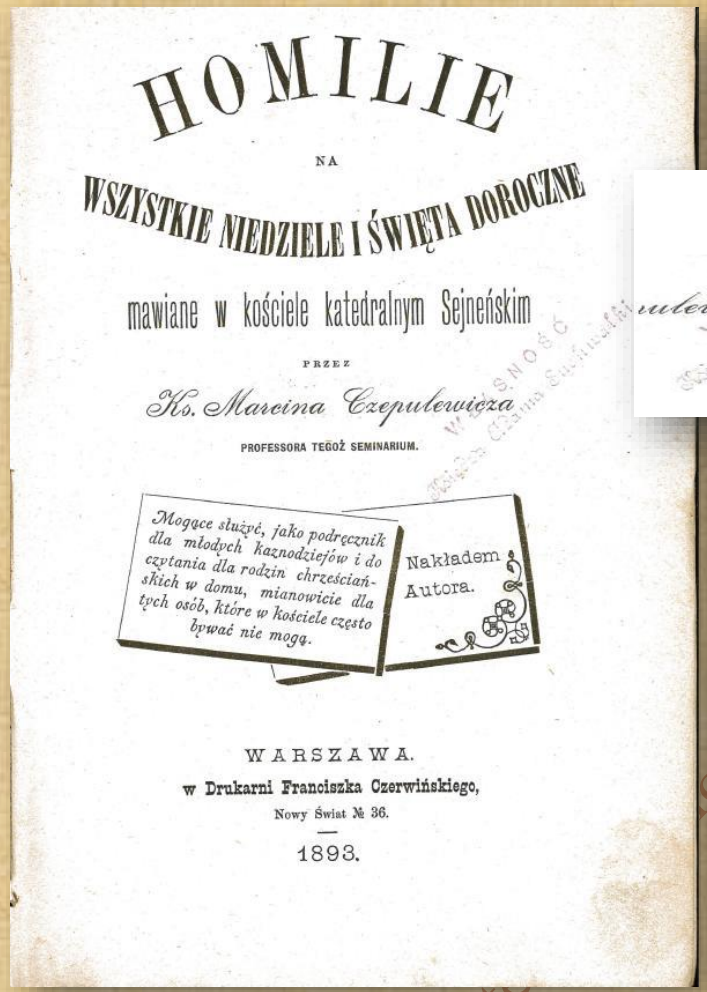

HOMILIE

NA

WSZYSTKIE NIEDZIELE I ŚWIĘTA DOROCZNE

mawiane w kościele katedralnym Sejneńskim

PRZEZ

Ks. Marcina Czepulewicza

PROFESSORA TEGOŻ SEMINARIUM.

Mogące służyć, jako podręcznik dla młodych kaznodziejów i do czytania dla rodzin chrześciańskich w domu, mianowicie dla tych osób, które w kościele często bywać nie mogą.

Nakładem Autora.

WARSZAWA.

w Drukarni Franciszka Czerwińskiego,

Nowy Świat № 36.

1893.

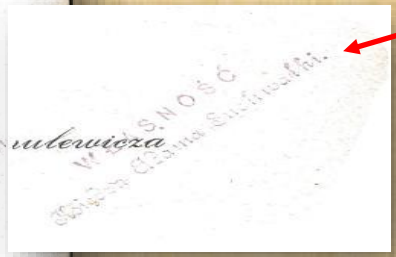

Umieszczony na stronie tytułowej **znak proweniencyjny** w formie pieczątki o treści:

WŁASNOŚĆ Księdza Adama Suchwałki

wskazuje, iż *Homilie*…należały do zbiorów wzmiankowanego kapłana.

Ze skąpych informacji, do których udało się nam dotrzeć wynika, że ks. Suchwałko w latach 30-tych XX w. był proboszczem kościoła parafialnego p. w. Św. Krzyża w Janowie, oraz wizytatorem dekanalnym szkół[8]. Ponadto przez pewien czas prowadził „Piński Przegląd Diecezjalny”. Zmarł w 1960 r. w Suchowoli. Część jego księgozbioru trafiła do biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Drohiczynie n. Bugiem.

Biblioteczna im. Marii konopnickiej (Suwałki)

[8] *Spis kościołów i duchowieństwa Diecezji Pińskiej w R. P. 1933 i 1934,* Pińsk 1933, s. 42-43.

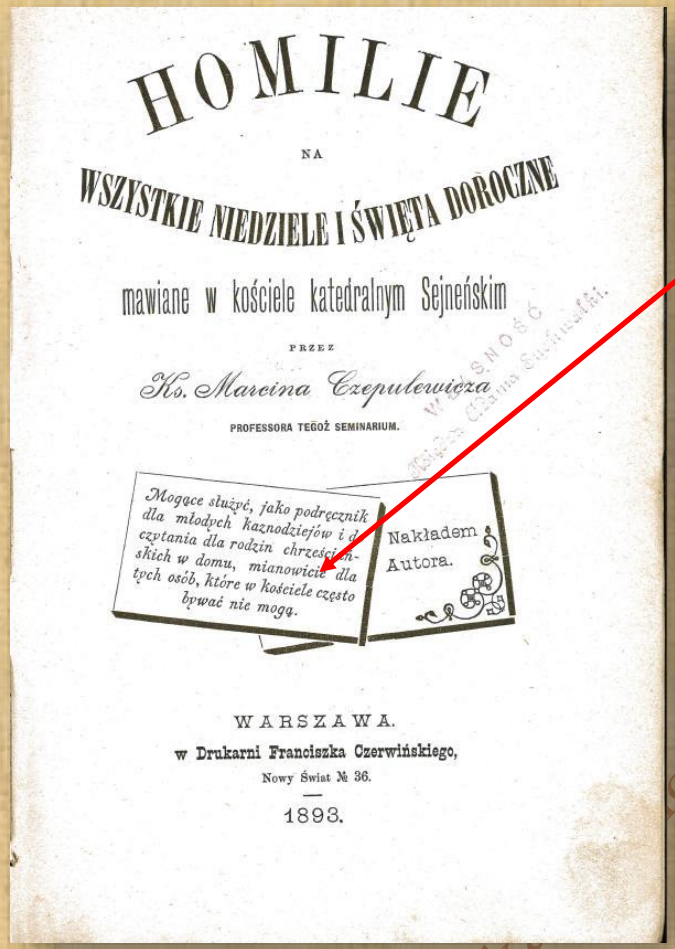

HOMILIE

NA

WSZYSTKIE NIEDZIELE I ŚWIĘTA DOROCZNE

mawiane w kościele katedralnym Sejneńskim

PRZEZ

Ks. Marcina Czepulewicza

PROFESSORA TEGOŻ SEMINARIUM.

Mogące służyć, jako podręcznik dla młodych kaznodziejów i do czytania dla rodzin chrześcijańskich w domu, mianowicie dla tych osób, które w kościele często bywać nie mogą.

Nakładem Autora.

WARSZAWA.

w Drukarni Franciszka Czerwińskiego,

Nowy Świat № 36.

1893.

Homilie…, jak pisze sam autor, mogą stanowić rodzaj podręcznika zarówna dla kapłanów, jak i wiernych, którzy pragną samodzielnie zapoznać się z objaśnieniami tekstów biblijnych.

Sama definicja pojęcia **homilia** mówi, iż jest to *rodzaj kazania wyjaśniającego sens tekstu bibl.; stanowi integralną część liturgii eucharystycznej Kościoła katol.; służy objaśnieniu czytań liturgicznych (…) Obecnie obowiązuje w niedziele i dni świąteczne oraz przy udzielaniu sakramentów, jest także zalecana na co dzień (zwł. w adwencie, wielkim poście i okresie wielkanocnym)*[9].

Biblioteka Publiczna im. Mariki Konopnickiej (Suwałki)

[9] *Homilia,* [w:] *Religia : encyklopedia*. T. 4, red. T. Gadacz, B. Milerski, Warszawa 2002, s. 445-446.

Fragmenty Ewangelii przypadające na kolejne niedziele roku liturgicznego zamyka skromna bordiura (ramka) zwieńczona **winietą** przedstawiającą scenę rodzajową – Jezusa przemawiającego do tłumów wiernych.

VIII

kiedy obowiązek wstępowania na ambonę, a mając przed sobą słuchaczy, złożonych przeważnie z ludu wiejskiego, tej formy nauczania też się trzymałem. Ił rozczytując się w Skardze, Wujku, Białobrzeskim i innych kaznodziejach, z nich, co mnie się zdało odpowiedniem, robiłem wyjątki. Z tych tedy wyjątków przez lat kilkanaście robionych, złożyła się całość na wszystkie niedziele i święta całego roku.

Nie było pierwotnie zamiarem moim tego do druku podawać, jako już rzeczę gdzieindziej w różnych autorach wydrukowanych, ale gdy niektórzy z kapłanów zwrócili moją uwagę, że wydrukowanie i takich notatek może być dla wielu młodych kapłanów, poczynających zawód kaznodziejski, a nie mających czasu lub odpowiednich książek, pożytecznem, acz z wielką trudnością dałem się do tego nakłonić. Nie cytuję w ciągu dziełka, zkąd co brane, łatwo bowiem łaskawy Czytelnik, obznajmiony z literaturą kaznodziejską, odnajdzie autorów, którymi się posiłkowałem. Większa część jednak homilii jest przerobionych z Postylli większej i mniejszej ks. J. Wujka. Wiele Czytelnik w tem dziełku znajdzie niedostatków, za które proszę o łaskawe przebaczenie.

B. M. Cz.

NIEDZIELA PIERWSZA ADWENTU.

Ewangelia u Ś-go Łukasza w r.

O znakach na Niebie i Ziemi.

W on czas, mówił Jezus Uczniom swoim: będą
słońcu, księżycu i gwiazdach; a na ziemi
narodów dla zamieszania szumu morskiego i na
gdy będą ludzie schnąć od strachu, i oczekiwania tych
które będą przychodzić na wszystek świat. Albowiem
bieskie wzruszone będą, a tedy ujrzą Syna człowieczego
ku, z mocą wielką i z majestatem. A to, gdy się dziać
poglądajcież, a podnoście głowy wasze: boć się przybli
pienie wasze. I powiedział im podobieństwo: Pojrzyjcie
i na wszystkie drzewa, gdy już z siebie owoc wypuszcza
żeć już blizko jest lata. Tak i wy, gdy ujrzycie, iż się to będzie
działo, wiedźcież, żeć blizko jest królestwo Boże. Zaprawdę mó-
wię wam, że nie przeminie ten rodzaj, aż się wszystko ziści.
Niebo i ziemia przeminą, ale słowa moje nie przeminą.

Homilia.

naszego! Oddaj nam grze-
wszystkiego wypłacimy się
anami będziemy uleczeni, si-
ni, śmiercią Jego będziemy
iemy ozdobieni, Jego zasługą
będziemy odkupieni, Jego świętą łaską będziemy naprawieni.
Amen.

NIEDZIELA DWUDZIESTA TRZECIA PO ŚWIĄTKACH.

Ewangelia u Ś-go Mateusza w r. 9.

O uleczeniu krwotoku niewiasty, i o wskrzeszeniu córki księcia.

W on czas: gdy mówił Jezus do rzeszy: oto książe jeden przystąpił, kłaniał mu się, mówiąc: Panie, córka moja dopiero skonała: ale pójdź, włóż na nię rękę twoję, a żyć będzie. A wstawszy Jezus, szedł za nim i uczniowie Jego. A oto niewiasta, która krwawą niemoc przez dwanaście lat cierpiała, przystąpiła z tyłu i dotknęła się kraju szaty Jego. Bo mówiła sama w sobie: bym się tylko dotknęła szaty Jego, będę zdrowa. A Jezus obróciwszy się, i ujźrzawszy ją rzekł: ufaj córko, wiara twoja ciebie uzdrowiła. I uzdrowiona jest niewiasta od onej godziny. A gdy przyszedł Jezus w dom książęcia, i ujźrzał piszczki, i tłum ludzi zgiełk czyniący, rzekł: odstąpcie, albowiem nie umarła dzieweczka: ale śpi. I śmieli się z niego. A gdy wyguano rzeszę: wszedł i ujął rękę jej, i powstała dzieweczka. I rozeszła się ta sława po wszystkiej onej ziemi.

Biblioteka Publiczna

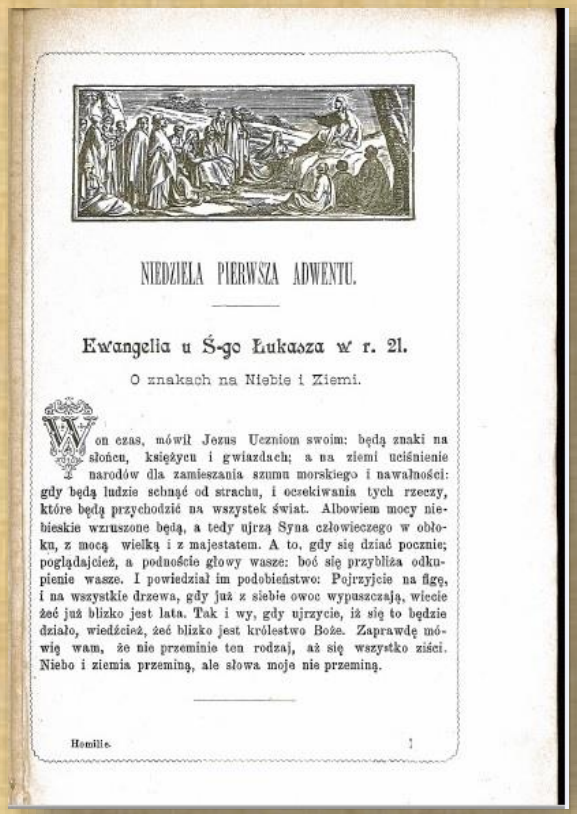

NIEDZIELA PIERWSZA ADWENTU.

Ewangelia u Ś-go Łukasza w r. 21.

O znakach na Niebie i Ziemi.

W on czas, mówił Jezus Uczniom swoim: będą znaki na słońcu, księżycu i gwiazdach; a na ziemi uciśnienie narodów dla zamieszania szumu morskiego i nawałności: gdy będą ludzie schnąć od strachu, i oczekiwania tych rzeczy, które będą przychodzić na wszystek świat. Albowiem mocy niebieskie wzruszone będą, a tedy ujrzą Syna człowieczego w obłoku, z mocą wielką i z majestatem. A to, gdy się dziać pocznie; poglądajcież, a podnoście głowy wasze: boć się przybliża odkupienie wasze. I powiedział im podobieństwo: Pojrzyjcie na figę, i na wszystkie drzewa, gdy już z siebie owoc wypuszczają, wiecie żeć już blizko jest lata. Tak i wy, gdy ujrzycie, iż się to będzie działo, wiedźcież, żeć blizko jest królestwo Boże. Zaprawdę mówię wam, że nie przeminie ten rodzaj, aż się wszystko ziści. Niebo i ziemia przeminą, ale słowa moje nie przeminą.

Homilia. 1

Poszczególne fragmenty (partie) tekstu rozpoczynają dekoracyjne **inicjały.**

W kształt litery (majuskuła) wpleciono stylizowane motywy geometryczno-florystyczne.

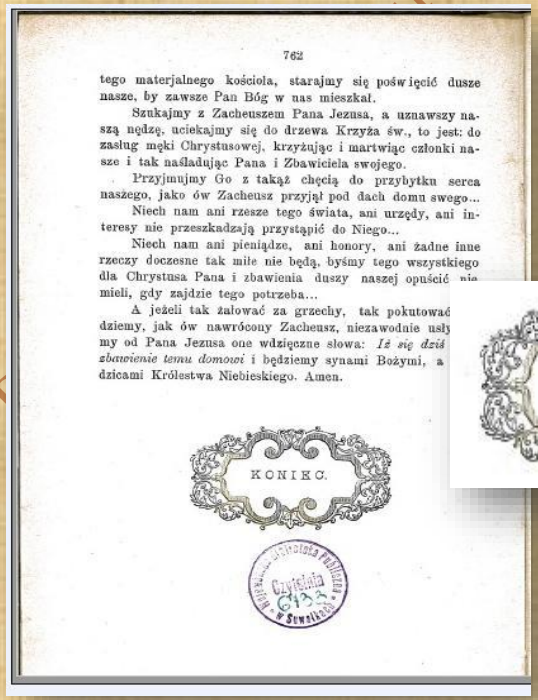

762

tego materjalnego kościoła, starajmy się poświęcić dusze nasze, by zawsze Pan Bóg w nas mieszkał.

Szukajmy z Zacheuszem Pana Jezusa, a uznawszy naszą nędzę, uciekajmy się do drzewa Krzyża św., to jest: do zasług męki Chrystusowej, krzyżując i martwiąc członki nasze i tak naśladując Pana i Zbawiciela swojego.

Przyjmujmy Go z takąż chęcią do przybytku serca naszego, jako ów Zacheusz przyjął pod dach domu swego...

Niech nam ani rzesze tego świata, ani urzędy, ani interesy nie przeszkadzają przystąpić do Niego...

Niech nam ani pieniądze, ani honory, ani żadne inne rzeczy doczesne tak miłe nie będą, byśmy tego wszystkiego dla Chrystusa Pana i zbawienia duszy naszej opuścić nie mieli, gdy zajdzie tego potrzeba...

A jeżeli tak żałować za grzechy, tak pokutować dziemy, jak ów nawrócony Zacheusz, niezawodnie usły my od Pana Jezusa one wdzięczne słowa: *Iż się dziś zbawienie temu domowi* i będziemy synami Bożymi, a dzicami Królestwa Niebieskiego. Amen.

KONIEC.

Biblioteka Publiczna Czytelnia 6193 w Suwałkach

Tekst główny zamyka **finalik** w postaci ozdobnego motywu roślinnego z napisem KONIEC

Biblioteka Publiczna i Komisji Konkursowej (Suwałki)

Słowniczek ważniejszych zwrotów

Approbatur – zatwierdzenie osoby lub rzeczy przez kompetentnego przełożonego; aprobata książki o treści religijnej oznacza zezwolenie ord. miejsca na jej druk, po uprzednim stwierdzeniu, że nie ma w niej niczego, co byłoby szkodliwe dla wiary i obyczajów.

Bordiura (*fr. bordure* – brzeg, rama) – dekoracja wypełniająca wszystkie marginesy zdobionej strony. Może mieć charakter przedstawieniowy lub ornamentalny.

Cenzura (łac. censura) – urzędowa kontrola wydawnictw.

Finalik – winieta na końcu książki lub rozdziału, może być wypełniona ornamentem, elementami figuralnymi czy scenami.

Frontyspis (fr. frontispice – fasada) – strona poprzedzająca kartę tytułową książki, zawiera niekiedy portret autora, ilustrację lub tytuł ogólny wydania.

Inicjał – ozdobna pierwsza litera tekstu.

Kapitałka – paseczek pleciony lub tkany, umieszczony na obu końcach grzbietu bloku książkowego.

Kryptonim – litera lub wyraz ukrywające właściwą nazwę; rodzaj pseudonimu utworzony z kombinacji kilku liter.

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej (Suwałki)

Majuskuła (łac. maiusculus = większy) –wielka litera alfabetu, dająca się wpisać między dwie równoległe linie poziome.

Papier marmurkowy – papier o wyglądzie marmuru, jego odmiana używana do oklejania okładek książek.

Składka (lega, arkusz sfalcowany) – wydrukowany i gotowy do zszycia złożony arkusz książki.

Winieta (fr. vignete – młoda winorośl) – ilustracja ornamentalna, czasem figuralna zdobiąca początek lub zakończenie strony.

Znak proweniencyjny – pochodzenie udokumentowane znakami własnościowymi poprzednich posiadaczy prywatnych bądź instytucjonalnych.

Źródło definicji:

- Bieńkowska B., *Książka na przestrzeni dziejów*, Warszawa 2005.
- *Encyklopedia katolicka*. T. 1, red. F. Gryglewicz, R. Łukaszyk, Z. Sułowski, Lublin 1973.
- *Encyklopedia wiedzy o książce*, red. A. Birkenmajer, B. Kocowski, J. Trzynadlowski, Wrocław 1971.

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej (Suwałki)

Bibliografia

1. Bieńkowska B., *Książka na przestrzeni dziejów*, Warszawa 2005.

2. *Bojownicy kapłani za sprawę kościoła i ojczyzny w latach 1861-1915…,* Cz. 1., T. 3., oprac. P. Kubicki, Sandomierz 1933.

3. *Encyklopedia katolicka*. T. 1, red. F. Gryglewicz, R. Łukaszyk, Z. Sułowski, Lublin 1973.

4. *Homilia*, [w:] *Religia : encyklopedia*. T. 4, red. T. Gadacz, B. Milerski, Warszawa 2002.

5. Pelczar J., *Zarys dziejów kaznodziejstwa w kościele katolickim,* Kraków 1891.

6. *Seminarium duchowne w Sejnach we wspomnieniach litewskich kleryków*, „Almanach Sejneński" 2012, t. 5.

7. *Słownik pracowników książki polskiej*, red. I. Treichel, Warszawa 1972.

8. *Spis kościołów i duchowieństwa Diecezji Pińskiej w R. P. 1933 i 1934*, Pińsk 1933.

9. Tomaszewski J., *Techniki zdobienia opraw w XVII wieku*, „Ochrona Zabytków" 1997, nr 50/3.

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej (Suwałki)

Ciąg Dalszy Nastąpi…

Dziękujemy za uwagę
i zapraszamy do korzystania z naszych zbiorów

Biblioteka Publiczna
im. Marii Konopnickiej
ul. Emilii Plater 33 A
16-400 Suwałki
http://bpsuwalki.pl
e-mail: sekretariat@bpsuwalki.pl,
czytelnia@bpsuwalki.pl
sekretariat: tel. 87 565-62-46
czytelnia książek: tel. 87 565-62-46 w. 19

Biblioteka Publiczna im. Marii konopnickiej (Suwałki)